

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polii. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 22. oktobra 1873.

O b s e g: Naznanilo začetka kovaške in živinozdravniške šole v Ljubljani. — Predivstvo na Kranjskem z ozirom na druge dežele. — O najnovejših prekucijah učnega jezika na Kranjskih srednjih šolah. — Narodno blago. — Volitvene stvari. — Mnogovrstna novica. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Naznanilo začetka

kovaške in živinozdravniške šole v Ljubljani.

Novo šolsko leto v tej šoli se začne 15. dne prihodnjega meseca novembra.

V kovaško šolo se jemljejo kovači, kateri se hočejo kovanja zdravih, napačnih in bolnih kopit in ozdravljanja kopitnih bolezni popolnoma naučiti, da ne bodo vse svoje žive dni le mojstri-skaze, ampak pravi mojstri, katerim morejo gospodarji svoje konje s polnim zaupanjem izročiti. Ta šola trpi pol leta. — Kdor hoče v to šolo vzeti biti, mora se podpisnemu vodstvu izkazati: 1) z domovinskim listom, 2) s pismom, da se je pri kakem mojstru že navadnega kovaštva izučil, 3) s spričo svojega fajmoštra, da je poštene obnaše, in 4) da zna domači jezik vsaj brati, če ne tudi pisati.

V živinozdravniško šolo, katera celo leto traja, se jemljejo kovači, pa tudi drugi, kateri niso kovači, namreč kmetijski ali drugi mladenči, katerim je za to, da se ali za svoje lastno gospodarstvo naučijo bolno živino glešati, ali kateri želijo v potrebi pripravni živinozdravniški pripomočniki biti. — Ti se morajo izkazati: 1) z domovinskim listom, 2) s spričalom svojega fajmoštra, da so poštene obnaše, in vsaj 18 let stari, in 3) da znajo slovenski brati in pisati, ker je nauk v domačem jeziku.

Nauk v obeh šolah je brez plačila; vsak učenec ima le skrbeti za to, da si za šolski čas oskrbi živež in stanovanje.

Vse bolj na tanko se izve v tej šoli v Ljubljani na spodnjih Poljanah.

Naj bi naši župani, ki po lastnih skušnjah poznajo živo potrebo taceh ljudi, ki so v učenem podkovstvu izurjeni tudi za napačna in bolna kopita, in ki vedó, kako potrebna je pametna pomoč pri boleznih domače živine, si pač na vso moč prizadevali, da bi vsaka občina (srenja) imela tacega človeka, kateremu morejo gospodarji brez skrbi podkovstvo in ozdravljanje svoje živine izročiti. Gotovo se v vsaki občini najde kak mladeneč bistre glave, ki je za to šolo pripraven; tacemu naj občina pomaga, da more v Ljubljani šolo obiskovati; vsaj stroški niso veliki, da se eno leto tu preživí, in če se je dobro izučil potrebnih naukov, da potem pride v občino nazaj kot pomočnik v boleznih. Duhovni gospodje pa so naprošeni živo priporočati

županom in drugim umnim faranom, naj ne zanemarjajo tega, kar je na veliko korist gospodarstvu vsake občine; vsaj je pripoznano, da živina je največe bogastvo kmetovo, in da je škoda velika, ako jo zgubi včasih le zato, ker ni bilo pametne pomoči.

Vodstvo kovaške in živinozdravniške šole
v Ljubljani 15. oktobra 1873.

Predivstvo na Kranjskem z ozirom na druge dežele.

Spisal Piskár.

II.

Iz vsega, kar smo dozdej o predivstvu sploh skušali in prevdarjali, moremo sledeče pogoje razviti:

1. Na Kranjskem in sploh po slovenskih deželah, kjer je zemlja s podnebjem lanú ugodna, se nobena rastlina tako dobro ne spleča in toliko dobička ne dá, kakor lan in predivo, in zato moramo v takih krajih na to delati s podukom in izgledom in drugimi pomočki, da bodo kmetovalci začeli bolj obširno in umno pridelovati to koristno rastlino.

2. Da se pridelovanje lanú in prediva kmetovalcem posebno olajša, pospeši in izdelovanje prediva iz sedanjega slabega in nizkega stanja povzdigne na samostojno obrtniško stopinjo, in da bomo iz umno pridelanega lanú napravljali tudi izvrstno predivo, kakor ga zahtevajo fabrike za lično blago, moramo pred vsim skrbeti zato, da v takih krajih, kjer pridelujejo mnogo lanú, ali kjer je upati, da ga bodo pridelovali, napravimo predivoizdelovalnice, v katerih se predivo na strojih (mašinah) po obrtniško izdeluje, in kmetovalci pridelani lan lahko v izdelovalnice, po primerno mali ceni, izdelovati dadó, sčasoma pa tudi lahko iz njive v izdelovalnice prodadó, kakor po drugih deželah ravnajo.

3. Če hočemo, da bomo v predivski obrtniji stopili na stopinjo, na kakoršni stojé druge dežele, in da bomo predivstvo, platnarstvo itd. povzdignili na ono stališče, kojo mu pristojna pri vsakem narodu, in da bomo mogli meriti se z drugimi deželami, moramo delati na to, da napravimo sčasoma doma predilnico, da nam ne bo treba prediva v Česke in Moravske predilnice pošiljati in od tam sopet platno nazaj dobivati, in tako vsako leto na tisoče in tisoče goldinarjev za samo prevoznino nepotrebno izdavati, namesti da bi platno in druge enake izdelke doma napravljali?

Prvi pogoj je dosti vtrjen s tem, kar smo dozdej o predivstvu govorili. O drugi točki se je tudi že pri

nas govorilo in pisalo; al o tretji točki, kolikor se spominjam, se do zdaj pri nas še ni govorilo in pisalo. Morebiti bo še kdo z glavo majal, da se pri nas o predilnici govori.

Naj mi dragi čitatelj dovoli, vso to stvar nekoliko bolj razjasniti s tem, da se sopen nekoliko ozremo v vnanje dežele.

Odkar je človeštvo stopilo na pot omike s tem, da so si ljudje ustanovili stanovitna selišča in so počeli zemljo obdelovati in žito pridelovati, so se, kakor je znano, že tudi, zraven družih pridelkov, z lanom in predivom pečali, kajti obleka bila je, zraven živeža, prva potreba človekova.

Sčasoma se je pridelovanje prediva posebno v severo-zapadni Evropi močno povzdignilo. Belgijanci, Holandčani, Angleži in Nemci, posebno v Šleziji, so se jako pečali s platnarstvom in enakimi izdelki, in to ne samo za svojo potrebo, marveč so s svojimi izdelki tržili na vse strani, da, celó čez morje, v Ameriko in drugod.

Posebno je od nekdanj slovela Belgija sè svojim ličnim in izvrstnim izdelkom, tako, da so se od nje vsi drugi učili.

Prvo polovico našega stoletja je začelo tudi Angleško, zlasti na Irskem, na to delati, da se je predivstvo in predivska obrtnija povzdignila. Več predivskih društev se je ustanovilo zaporedoma, katera so z velikim vspehom delala na zboljšanje in napredek v tej stroki. Nektera taka društva so imela na leto po deset tisoč šterlinskih liber (to je, čez sto tisoč gold. našega denarja) od vlade podpore. Do tistihmal se je še vse na rokah izdelovalo, predlo in tkalo. Toda bistroumni in energični Angleži pri tem niso ostali. Namesti predivo iz lanú na rokah počasi izdelovati, so si izumili predivoizdelovalne stroje in te so s časom jako zboljšali. S tem so napravili veliko cenejši izdelek. Toda šli so še dalje. Namesti kolovrata na rokah, so iznajdli predilne stroje in napravili predilnice, ki jih goni voda ali sopar, in v katerih se ob enem prede po 10 tisoč in še več niti, in razmerno malo delalcev zamore vse vravnati. Vse to se dela tako lično in naglo, da! veliko ličneji, kakor je to z rokami mogoče.

To je bil napredek! Prvič so lahko izdelovali veliko cenejše, drugič pa veliko ličnejšo blago.

Toda s tem so dali smrtni vdarec vsem predivskim in platnarskim obrtnikom drugih dežel, kateri se niso koj poprijeli, ali se niso mogli poprijeti predivstva in platnarstva na strojih. Belgijanci to niso tako zeló čutili, ker so pridelovali jako lično in izvrstno predivo, in če prav predilci niso mogli Angležem konkurencije vzdržati, in so ti nekaj škode trpeli, je pa njihovo predivo, kojega so fabrike posebno čislale, toliko več veljave imelo, in pri tem so se tudi kmalu poprijeli strojev.

Al drugači je bilo na pr. na Nemškem in sploh v takih deželah, kjer so pridelovali bolj hodno predivo. Ti bi ne bili mogli vzdržati Angležem konkurencije sè svojo hodno robo, če bi bili tudi s stroji delali. V takih deželah je predivstvo in platnarstvo na nič prišlo in z njima vred predilci in platnarji.

Šolske stvari.

O najnovejših prekucijah učnega jezika na Kranjskih srednjih šolah

se je po časnikih, slovenskih in nemških, marsikaj pisarilo. To samo že spričuje važnost najnovejšega ministerskega ukaza. Mi dozdej še nismo nič spregovorili o njem zato, ker ponatiskovati to, kar smo v časnikih brali, nikakor ni kazalo, vsaj je vsak kaj družega po-

vedal, natančnega pa nobeden. Zdej pa na tanko vemo, kako in kaj.

Jedro vse novotarije šolske zarad učnega jezika je to, da se jezik deželni, jezik slovenski v srednjih šolah zopet bolj „pritiskuje na steno“, — da vrh tega isto ministerstvo meri z dvojno mero, za realko z drugačno kakor za gimnazijo, in da ta mera — če je „Gracarica“ od vlade inspiriran časnik — se opira celó na neresnico, ako se trdi, da so se slovenske paralelke zdaj zato odstranile, ker so prazne ostale. Kaj tacega trditi, je vendar kolosalna predrznost (in naša „Laibacherica“ je v 227. listu celó ponatisnila to pravljico), vsaj realkinih šolskih letnikov vendar ni „gmajn potok“ potopil ali „ogenj Sodome in Gomore“ ne požgal, da bi se ne našlo „schwarz auf weiss“, da učencev bilo je preteklo šolsko leto na Ljubljanski realki v 1. slovenskem razredu 40, v 2. pa 29. In to oficijozna časnika imenujeta: „an Schülern gebracht!“ Vrh tega je pa tudi še to dobro znano, da učenci v slovenskih razredih so veliko bolje napredovali in skušnje prestajali, nego v nemških razredih, kjer so profesorji morali večkrat še s slovenščino učencem pomagati, sicer bi bili z nemščino prav na cedilu ostali.

Poglejmo v naše srednje šole, kako so zdaj osnovane zarad učnega jezika.

Gledé učnega jezika smo z začetkom šolskega leta 1873/4 na naših gimnazijah in na realki — doživeli tretjo dobo. Druga se je bila začela oktobra 1871. — Posebej je pa treba še omeniti Kranjsko gimnazijo, ki se je bila tudi šolskega leta 1870/1. v tem obziru nekoliko prelevila: postala je bila namreč s tem letom gledé vseh predmetov, kolikor se je tedaj njih učenje začelo, na papirju — slovenska.

V 1. dôbi se je slovenščina povsod učila v slovenskem jeziku, veronauk na Ljubljanski realki, kakor nam programi tadašnjih let kažejo, v vseh spodnjih razredih za slovenske učence po slovensko, za nemške po nemško; v gimnazijah pa za slovenske učence deloma do 3., deloma do 5. razreda po slovensko, naprej pa za vse po nemško. Drugim predmetom bil je pa učbeni jezik nemški.

V 2. dôbi je bilo od 3. razreda naprej ostalo pri starem. 1. in 2. razred na Ljubljanskih srednjih šolah pa je bil razdeljen v paralelke in odmenjen je bil za ene skozi in skozi slovenski, za ene pa skozi in skozi nemški učbeni jezik; s časoma bi se bil imel ta paralelizem v sledeče razrede popeti, ali pa v teh razredih utrakvizem nastopiti.

V najnovejši dôbi je pa v Ljubljanski realki nastopila nemščina kot učbeni jezik po vseh razredih in za vse predmete — razen slovenščine na zgornji realki.

Na Ljubljanski gimnaziji imajo biti spodnji trije razredi paralelni; ako je dosti učencev, se tudi 4. razred razdeli. Učbeni jezik je v enih oddelkih in pa v zgornji gimnaziji nemški, v enih oddelkih pa več ali manj slovenski; po nemško se ima v teh učiti zemljepisje in zgodovina že od 1. razreda, prirodoznanski nauki od 2. razreda naprej; veronauk se bo učil po vseh slovenskih oddelkih, slovenščina tudi po vseh slovenskih oddelkih in pa v zgornji gimnaziji po slovensko.

Kakor v slovenskih oddelkih Ljubljanske, tako bo tudi učni jezik v Kranjski in Novomeški gimnaziji. Število ur se za slovenščino po vseh spodnjih 4 razredih pomnoži od 2 na 3 ure; obligatna ostane slovenščina le za tiste učence, kateri nastopijo uk v Slovincem odmenjenih oddelkih.

Tako je zdaj.

Da je slovenščina zlasti v realki tako silen korak

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrta leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrta leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 12. novembra 1873.

Obseg: Predivstvo na Kranjskem z ozirom na druge dežele. — Kako svinjsko meso ohraniti okusno, kedar je vreme toplo? — Gozdno postavo, kako jo na tanko spolnovati, gozdne preiskave izpeljavati in napraviti gozdni kataster. (Dalje.) Zapisnik XXIX. skupščine odbora Matice slovenske 6. novembra. — Branjevcu „omike“. (Konec.) — Iz prve seje državnega zbora Dunajskega. — Kratkočasnice. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Predivstvo na Kranjskem z ozirom na druge dežele.

Spisal Piskár.

II.

(Dalje.)

Taka je bila tudi pri nas na Kranjskem po tistih krajih, kjer je nekdanje predivstvo in platnarstvo cvetelo.

Kaj je bilo tukaj storiti?

Najprvo je bilo treba pridelovanje lanu zboljšati in skrbeti, da se je pridelalo blago, kakoršno zahtevajo fabrike, lično in trdno. Toda to ne gré tako naglo, da bi kmetovalci začeli kak pridelek na enkrat po novem boljšem načinu pridelovati. Tu je treba mnogo spodbujati in dokazovati, predno se kaj doseže.

Sčasoma se je vendar začelo predivstvo in dotična obrtnija tudi po tistih deželah povzdigovati in zopet v veljavo iti, koder je po poprejšnji krizi propalo. Posebno so skrbeli po Nemškem za to, in posnemali so Belgijance, ter vpeljevali njihov način pridelovanja. Napravili so predilnice in kolikor niso sami zadosti dobrega prediva pridelali, so ga vvaževali iz drugih dežel.

Tudi vrli Čehi, ki so prvi narod Avstrijski, kar se napredka tiče, niso zaostali. Poprijeli so se prav marljivo Belgijske metode predivpridelovanja. Pri kmetijskih učilnicah so napravili in ustanovili posebne oddelke samo za predivstvo. Skrbeli so, da so se napravile izdelovalnice prediva po tistih krajih, koder pridelujejo mnogo prediva; te izdelovalnice od kmetovalcev sprejemajo surov lan v izdelovanje. Vstanovili in napravili so mnogo predilnic za predivo. Samo v Schönberški okolici na Moravskem je 5 predilnic, ki predejo predivo, doma pridelano, ker pa domačega ni dosti, ga vvažajo iz drugih dežel, celo iz Holandije in iz Ruskega.

Tukaj vidimo, kako ravnajo drugod, in naj se tudi učimo, kako moramo mi ravnati, če hočemo predivsko obrtnijo povzdigniti.

Pa pogledjmo in poslušajmo še, kaj govore možje, o tem predmetu mnogo skušeni in izvedeni.

Ko smo pri nas v Vodicaх napravili godilnico in videli, kakošno blago se dá napraviti iz našega pridelka, sem želel videti še naprave kmetijske družbe Koroške, kajti znano je, da Koroška kmetijska družba posebno veliko stori za zboljšanje predivstva.

Spodbujen po gosp. dr. Bleiweisu in še drugih odbor-nikih Kranjske kmetijske družbe, sem se p. 29. dne avgusta t. l. v Celovec s priporočilom naše kmetijske družbe na kmetijsko družbo Koroško. Rejet sem bil prav vljudno, a rekli so mi, da v Celovcu nimajo nobenih priprav in nobenega orodja za predivstvo, marveč da moram iti v Trg (Feldkirchen), ondi so vse pri-prave in ondi je gosp. gojitelj (Röstmeister); on mi bo vse dokazal in mi vse povedal, česar bi želel videti in pozvedeti. Dobil sem še priporočilo na gosp. gojitelja in tako sem odšel po Rudolfovi železnici po prelepi okolici memo Št. Vida v Trg in šel k gosp. gojitelju E. Huldersonu.

On, v predivstvu in v predivski obrtniji mnogo izveden in skušen Belgijanec, me je prav prijazno sprejel in mi razkazal vse predivske naprave in druge reči, in mi razlagal in pripovedoval mnoge zanimive stvari o tem predmetu. Kazal mi je mnogo sort lanu, ki so ga pridelali letos na Koroškem; bilo je res nekaj prav izvrstnega, nekaj takega, kakor je bil naš v Vodicaх, nekaj pa tudi slabšega. Kazal mi je predivo dvojne vrste, ki ga je Koroška kmetijska družba poslala v svetovno razstavo na Dunaj, kjer je bila pohvaljena z svetinjo. To vam je blago izvrstno, kakoršnega nisem videl niti na razstavi v Schönbergu 1869. leta, kjer je tudi bilo izvrstno blago iz vse Česke in Moravske in tudi iz drugih dežel. Razstavna komisija mu je prisodila vrednost 70 gold. za cent. Vendar pa smem reči, da, če bi bila taka letina za predivo, kot je bila lani, in če bi bila zemlja za lan marljivo in skrbno obdelana, tudi pri nas bi izrastel lan, iz katerega bi bilo mogoče enak pridelek in enako predivo napraviti. Kazal sem mu tudi jaz naš izdelek, ki mu je bil jako všeč in ga je pohvalil, da je izvrstno blago, vredno po 40 gold. cent.

Po njegovem mnenju so prej imenovane tri točke: pridelovanje dobrega lanu, delovalnice iz prediva in pa predilnice, prvi in glavni pogoji v povzdigo predivske obrtnije. On pravi, da je posebno veliko ležeče na dobrem semenu. Res, da dobimo po kupčijskem potu seme iz Ruskega, iz Rige ali Pernava; al dandanes se je kaj težko zanesti, da bi bilo seme, tako kupljeno, tudi res izvirno, pravo in dobro, in da bi ne bilo po brezvestnih prekupcih, zamenjavo, namešano in popačeno s slabim blagom. Zato bi bilo, po njegovem mnenju najboljšo, če bi več kmetijskih družeb, na pr. Koroška, Kranjska in Štajarska vsako leto skupaj naročile semena toliko, kolikor se ga seje v

vseh teh treh deželah in bi skupno poslale katerega izvedenca naravnost v Ruska primorska mesta, da bi tam semena iz prvih rok nepopačenega nakupil. Tako bi se mógli zanesti, da imamo dobro seme in smemo po takem pričakovati lepega pridelka. Velikrat, pravi on, je seme krivo, da je ves pridelek malo vreden, in velika škoda je to takrat, če se je morebiti za vso deželo naročilo tako seme.

Posebno pa je treba gledati na dobro in pravo gnojenje in pa na dobro obdelovanje zemlje za lan. On pravi, da bi morale skrbeti kmetijske družbe za to s podukom in zgledom. Tudi bi bila v predivskih krajih posebna predivska društva in pa popotni učitelji na pravem mestu, in bi prva dobro vravnana, veliko storila v povzdigo predivstva.

Za hišne potrebe kaj.

Kako se svinjsko meso ohrani okusno, kedar je vreme toplo?

Na to vprašanje iz Dobr. odgovarjamo sledeče:

Vprašanje gotovo zadeva svinjsko mesó, predno se dá sušiti.

Soli so poglavitna reč za okusnost in pa mrzel hram, če ledú ni.

Prvo je, da se kosovi mesá dobro oribajo s kuhinjsko soljo, kateri se pa (na kakih 10 funtov mesá) dodá še ena žlica solitarja. Potem pa se s soljo tudi česinj stolče in vriba in malo vode povrh vlije. Kos za kosom se položi v kad, vsake 3 dni poliva s slano in česnjevo vodo, in večkrat se prelože, da spodnji kosovi pridejo gori. Kad mora biti v mrzlem hramu.

Ker pa se v že suhem svinjskem mesu radi zaradijo črvi, odvrne se to, da se sol in česinj skupaj stolčeta, in primeša se jima nekoliko laškega olja, da je zmes kakor mazilo, s katerim se namaže vsak kos; potem se položi na papir, z ajdovo moko potrese; potreseno se otrese in obesi na suh in zračen kraj.

Gozdno postavo,

kako jo natanko spolnovati, gozdne preiskave izpeljavati in napraviti gozdni kataster.

Ukaz ministerstva za poljedelstvo dogovorno z ministerstvom notranjih zadev od 3. julija 1873.

veljaven za vse kraljevine in dežele, zastopane v drž. zboru.

(Dalje.)

III. Čuvanje nad važnejšimi gozdnimi razmerami sosebnó.

Gozdno pokončavanje.

§. 5. S posebno ostrostjo je političnim okrajnim gosposkam ovirati gozdno pokončavanje.

Ker pa gozdno pokončavanje redkokrat nastane prav naglo, ali z samo enim dejanjem, ki je gozdu škodljivo, ampak večidel počasi z nepretrgano in preobilo rabo lesá in delanjem lazov, s tem, da se stelja preveč in ne o pravem času pridobiva, trava kosi, živina pase, smola nabira itd., mora se nad gozdnim posestnikom tudi o tem čuvati, da z gozdom ne ravna tako in ga tudi ne rabi tako, da bi to nasprotovalo vodilom dobrega gozdnega gospodarstva in ukazom gozdne postave.

O tej zadevi se ima porazumeti pred družimi cesarski gozdni tehnik z gozdnim lastnikom ali njegovimi gozdnimi osobami, kakor tudi z vdeleženci, ki imajo

služno pravico, da se take napake, kolikor mogoče, odpravijo.

Politične gosposke so za to odgovorne, da se pri zapaženih ali ovajenih primerljivejših gozdnega pokončavanja, v §. 4 gozdne postave predpisana uredska ravnanja z vso ostrostjo izvrši in h krati, da se vse brez odloga stori, kar je za gozdno varstvo potreba, in da se čuje nad spolnovanjem danih zaukazov.

Varstvene naredbe, katere so storile gosposke zavolj tega, ker so se gozdi pokončavali, imajo se v razvidu imeti v zaznamku, kateri je predpisan v §. 4 za spodrejo.

Branivni gozdi.

§. 6. Posebno je gledati na to, da se pri vsaki primerni službeni priliki pozvedajo tisti gozdi, katere je smatrati po §§. 6. in 7. gozdne postave za stanovitne hranivne gozde, in gospodariti z njimi, kakor je predpisano v teh paragrafih.

Če se opazi v takih gozdih gospodarstvo, ki je v nasprotju z določbami postave, precej je storiti, kar veleva §. 23 gozdne postave.

Pri zadevajočih pozvedbah je na tanko preiskati in vtrditi okolinosti, zavoljo katerih se imajo izreči taki gozdi za branivne gozde.

V odlokih, v katerih se gozdi ali gozdni deli za branivne gozde izrekujejo, imajo se omejiti gledé njih mej in gozdnega gospodarstva in storiti je, kar je treba, da se na tanko čuje nad spolnovanjem danih zaukazov, v katerem primerljeju se ima dati tistim osebam, katerim se je izročilo čuvanje, prepis pravoveljavnega odloka.

Pri enakem spolnovanju določb §. 19 gozdne postave o v prepoved detih gozdih smejo se take osebe zapriseči.

Če vdeleženci prosijo, naj se gozdi ali gozdni deli, kateri so se na podlogi prejšnjega odloka izrekli za branivne gozde, z ozirom na premenjene razmere iz te vrste izločijo, sme se to zgoditi le na podlogi po §. 20. gozdne postave izvršene pozvedbe in le takrat, če se trdno dokaže, da se izločitev sme dopustiti.

Branivne gozde je pri vsaki politični okrajni gosposki imeti razvidne v pregledu po priloženem obrazcu, kakor to veleva §. 3.

Gozdi v prepovedi.

§. 7. V §. 6. gledé pozvedbe in izločitve branivnih gozdov dani predpisi veljajo tudi pri pozvedbi in izločitvi tistih gozdov, za katere se ima zaukazati po §. 19. gozdne postave posebno gospodarstvo (prepoved).

Politična gosposka ima posebno paziti na trganje skal, vsipanje, plaze, udore itd. in skrbeti, da se z gozdi, ki branijo gozdom škodljive vplive takih prigodkov, primerno gospodari, in da se, če treba, po §. 19. gozdne postave uredoma v prepoved denejo.

Gledé taci gozdov se ima po natančni pozvedbi okolinosti, ki prepoved zahtevajo (lega in kakovost gozdov in reči, katere so v nevarnosti, dozdanje ravnanje pri poškodbah ali nevarnostih) in po zaslišanji vdeležencev zaukazati posebno gozdno gospodarstvo in čuvanje, da se izvršuje, bodi-si po gozdnem lastniku ali njegovem gospodarskem osebjú, bodi-si da se prenese gospodarstvo osobam, posebno v ta namen postavljenim.

Enako je ravnati, če se sproži prepoved katerega gozda na podlogi določb §. 20 gozdne postave. Pri tem se imajo vpeljati vse naredbe, katere zahteva popolnoma varnost in se imajo skleniti s posebnim gozdnim gospodarstvom, kakor so: spodreja, če treba, začasno ustavljenje ali zmanjšanje gozdne služnosti, po-